

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ
Η ΟΝΕΙΡΟΠΑΡΜΕΝΗ
 ΤΟΥ κ. ΧΑΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

Τί διαφορετικά μέρα ! *Όλα εινε γαλανά, όλα εινε φωτεινά, όλα άστράφτον και χρυσοβολάνε. Τί γρήγορα πού μπήκε τό καλοκαίρι ! *Η γής εινε νοτιμένη άπ' τη δροσιά της νύχτας, άνάμεσα στην πράσινη χλόη τ' αγιάζι μοιαζί μ' ένα σπορό σμαράγδια πού άχτιδ λαμπυρίζουν. Γιόμισ' ό κάμπος μαργορίτες, κυτρινοβολάν ή τσ τοιμίδες, σαλεύουν ολοπόφρηες ή παταρούνες άνάμεσα στά νειόβλαστα στάχια, ή άγροαμύλη σφιχταγκαλιέει τη ροδοπλουή διαφνούλα κ' έρωτοπαίζον κ' έρωτολυγάν στο φισσημα τ' άνέιου.. Τριλιζουν το πιυλιά πάνου στο δέντρα, σουράει ό πετροζότουσφας, τό λένε ή πέρδιες στις χλοϊμένες τις πλαγιές... Ση έρωσε !..

*Η Μηλιά ξύπνησε κ' όλας. Έχουσε νερό και πλύθηκε, έφριξε τή σγουρά της τή μαλλιά πίσω στις πλάτες, έπτε εινε ποτήρι γάλα στο πόδι και τραβήξε γιά τή βοσκοτοπια με τή ζωντανά της. *Έτσι καθώς πάει μπρός μ' ένα καλάμι στο χέρι κ' έτσι καθώς ή τ ακολουθούδν ζοπίσω ή γίδες της, χαίρσαι νά την βλέπει. Τώρα μόλις πάτησε τή δεκάξη. Τό κορμά της εινε ντελικιάτο και λυγερό. Τά γυμνά της πόδια π' άλαφροπατοδν στην γή εινε μεκουόυλια και τερνευτά. Τί διαφορετικά πού δένεται ό άστράγαλος ! Τί γραμμωτή πούνε ή γάμπα και τί σπαθάτη ! *Η μεσίτσα της δαχτυλιδι. Τά μάτια της μαύρα και φεγγυόβλα, άγοριστικά θαρρέει, όπως άγοριστική εινε κ' ή μουρίτσα της.

Πίσω της, καθώς περπατεί, ακολουθούδν ή γίδες. Εινε όλες φιλενάδες της, μαζί έζησαν, μαζί μεγάλωσαν, μαζί περνάν τις μέρες τους στα βοσκοτόπια, στού κάμπου τή παχειά τή λισιωμάτα, στών πλαγιών τή ψηλώματα, στα γκρευνά και στα δάση. *Η Μηλιά τους έχει πλέξει γιορνάνι γιά τό λαμό, ή ίδια τους κρέμασε και χαιμαλι πλαϊά στο γλυκόλαλο τό κυπρί τους...

Κύτταξέ ταις πός πηδάν χαρούμενα και πός κουντριένται ή μιά με την άλλη !.. *Η Κοκκίνα εινε πειδ γοηά άπ' τις άλλες και πάει πάντα πίσω μ' άργό περπάτημα. *Η Μπήλιω εινε ζουρή, ή πειδ πετυχητή και χαδιάρια. Νά κ' ή Άράπω με τό μαύρο, τό γυαλιτερό τό τριχωμα, νά κ' ή Άστέρω, με τό άσπρο τό μάλωμα κατακόυτελα. Πάνε ζοπίσω άπ' την κυρά τους, παίζοντας και πηδώντας, δαγκώνοντας και μασσώντας κάπου - κάπου κανέναν τρυφερό ζωχίο...

Ψηλά στον γαλάζιο άέρα τή χελιδόνα φτερουγάν βιαστικά και σβέλατα. Βρισκονται πάν ο στο χτίσιμο και κουβαλάν τή λάσπη και τ' άχουρο...

— Πλί—πλί—πλί—πιρλίου !.. Εινε ή τρελλή ή σουσουράδα, πούχει μιά ουρά μακρού-μακρού σάν μεγάλη κυρία...

*Η Μηλιά προχωράει μέσα στην πρωινή χαρά άλαφρού και χαρούμενη, ρουφώντας διψασμένα τον δροσρο, εθωδιαστο άγέρα... Τώρα τελευταια βόσκει τή γίδα της, ψηλά, στο βουνό, άνάμεσα στα γκρεμνά. *Έκει κοντά, μιά όρα πάνου άπ' λάσματα κάποιος παληός πολιτείας. Θεμελία από δανατά κάστρα, μάριμαρα σπασμένα, πλάκες με παραξενά σκαλισματα άπάνου... *Όπως λέει ό παππάς, ή πολιτεια αυτή στάθηκε μεγάλη και δ' έλασμένη, σέ πολύ παληά χρονια. Και τώρα δεν έχον άπομεινει άπ' αυτή παρά μονάχα τή θρουβαλιασμένα της μάριωρα...

*Η Μηλιά δέν ζύγωνε ποτέ της σ' αυτούς τους γκρεμούς. Μιά μέρα μονάχα σκαρφάωσε κει πάνω,

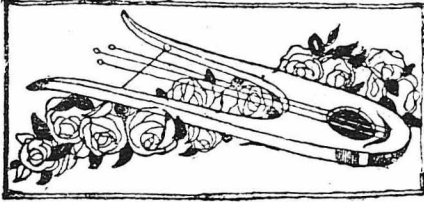
κυνηγώντας μιά γίδα της πού έξεκοψ' άπ' τις άλλες και λάκισε τον άνήφορο. Τρέχοντας έστίλω της και χουγιάζοντας, την εινε νά στέκει στα ούζά ενός βοάχου νά παραμεινή τή βίατα και τις κουσουπιές και νά χάνεται. Σάστισε ή Μηλιά !.. *Ανοιξ' ή πέτρα και την κατάπτε ! *Έλα Παναγιότσα μου !.. Και κοντανασαίνοντας, ολοκόκκινη, άπαράλλαχτη μικρή Άναδρουάδα, σκαρφάωσε ως εκεί, παραμείωσε τ' άρκουδάρια και τή σκίνα, έφριξε μιά ματιά μπρός της κ' άπόρησε. Πίσω άπ' τή φωνήττα τή θάμνα ανοίγονταν στο βοάχο μιά σπηλιά. *Η γίδα άκουγόνταν από μέσα νά βελάξη... *Ανοιξε δρομο στ' άνκάθια ή Μηλιά, έχουσε τό κεφάλι της άνάμεσα στα χαμονλαβα, έκανε τις χούφτες της χονι κ' άρχισε νά κρής τό ζωντανό της. Μά ή γίδα δεν φαινόντανε. *Η Μηλιά σάλταρε τότε, πέρασ' άνάμεσα άπ' τ' άγκαθερά, έφτασε στην τρύπα της σπηλιάς, έσκυψε και μπήκε...

*Έταν σκοτάδι γύρω και με την πρώτη ματιά δεν εινε τίποτα. Μά σάν τή μάτια της συνήθισαν στή σκοτεινιά κ' άνάβλεψε μπροστά της πάγωσε τό αίμα της, λαχιάρις ή καρδιά της, τή γονάττα της λυγισαν. Σωριάστηκε κατάχμα στο χόμα, με τό πρόσωπο άνάμεσα στα χέρια της :

— Χριστέ μου ! *Αφέντη μου *Αϊ Γιώργη !.. Παναγιότσα μου !..

Τ' ήταν εκείνο π' άντίκρουσαν τή μάτια της ; *Έκει στή κόχη της σπηλιάς, ένας άντρας στεκοτανε, ένας ψηλός λεβέντης, όλόγυιμος κ' όλόσπρος, λές κ' ήταν όλος από χόνι !.. Τόν εινε καλά ή Μηλιά, δεν γελάστηκαν τή μάτια της. Κ' έτσι καθώς βρισκόνταν τώρα σπορό-κουβάρι, περιμένε από στιγμή σέ στιγμή νά νοιώση τή κροτ' άγγιγμά του άπάνου της... Θέλει νά ψηφισή κάποια προσοχη, τό «πάτερ ήμώδν», πού της τόμιαθε ό παππάς, μά ή γλώσσα της τραυλιέει. Εινε χαμένη πειά, θά τή νεραϊδοπάσουν, δεν έχει γλυτομοί... Νά - λαχτάρα μου ! - κάποιος κοντοζυγωμει... Ναι, ναι, τ' άκουσε καλά, κάποιος στάθηκε πλάι της. Της κόπηκε ή άνασα, θά πεθάνη... Νοιάθει κάτι νά την παστατεύη στα μαλλιά, κοντά σ' αυτή, ανατριχιάζει σύγκορημ... Μά - ν' άκουσε τάχα καλά ; - ή γίδα της σάν νά βελάξε κοντά της. *Η γίδα !.. Θεούλη μου ! ναι, ειν' αυτή, κοντοζύγωσε και τή γλύφε... Κ' έκείνος ;... Νά στέκει άκόμα εκεί, άσάλευτος στή θέσι του; Σεθαροφεί λίγο ή Μηλιά, γυρίζε τό πρόσωπό της, λοξοκυτταει γιά μιά στιγμή και πάλι ξαναμαξεύεται σπορό-κουβάρι...

*Έκει ειν' άκόμα, όλόρθος κ' άσάλευτος. Τώρα τον εινε καλύτερα. Πατάει πάνου σ' ένα στρογγυλό μαριμαρο και δεν εινε κ' όλότελα γυμνός. Κάτι φοράει άπάνου του, γύρω στή μέση, πού δεν τό κάλυπτε την πρώτη φορά. Κ' άκόμα σάν νά της φάνηκε τώρα πός εινε όλος πέτρινος. Νάνε τάχα έτσι ; Θά πη τόνομα της Παναγιάς τρεις φορές και θά ξανακνιτάξη... Νά... γιά δές... Τώρα πειά δεν γελάστηκε. Τόν εινε καλά, ειν' όλος από πέτρα, μαριμάρινος άπ' την κορφή ως τή νύκτα... Πήγε ή καρδιά στή θέσι της της Μηλιάς. Τώρα πειά δεν φοβά άπ' και τόσο. *Έχει και τή γίδα της πλάι της. Κι' ό ήλιος πού πάει νά βιαλιέψη ριχνει μέσα στή σπηλιά ένα άλαφρού σ' ως, πού μορεξει νά τή δης όλα καθαά... Χωρίς νά σαλεύη άπ' τή θέσι της τον κρουφουκνιτα κάτω άπ' τή κοιλά της γίδας της πού στέκει πλάι της. Δεν γλυσιέται πειά. Ειν' ένας πέτρινος άνθρωπος, πέτρινος από πάνου ως κατου. Και δεν εινε και μεγάλος Νέος, άπάνου στην άνθησι της ήλικίας του. *Ένα ώροτο παληκά-

οι στρογγυλοπρόσωποι, δρόφο, σπητό, περήφανο, του λές πώς θα σου μίληση. Τι γλυκά πούχει το πρόσωπό του! Φαίνεται σαν να χαμογελάει. *Ένα γλυκό χαμόγελο φεγγεβολάει στην πέτρινη όψη του. Κι' άκόμα χύττα!... Τόνα του το χέρι εινε σπασμένο στον άγκωνα, κομμένο σύρριχα. Τι κορμί! σκέφτεται η Μηλιά και σηκώνεται στα γόνατα. Δέν φοβάται τώρα. Τι μπορεί να της κάνει ένα τόσο ευγενικό κι' όμορφο παλληκάρι, πούνε κι' όλας πέτρινο; Αυτή μονάχα τους συχωριανούς της τους τσοπάνους φοβάται πούνε άγριοι σαν τ' ά και πού μυρίζουν τριγίλας...

Σηκώθηκε κι' όλας όρθή η Μηλιά και πήγε κοντά του. Τώρα τον βρίζει πειό όμορφο και πειό λεβέντη. Ποιός νάναι άλήθεια; Δέν ξέρει από αγάλματα ή μικρή ή τσοπανοπούλα. Κι' έτσι καθώςκνιτάει τον μαρμάρινο έφηβο, χιλίες ιδέες γυρίζουν στο μυαλό της... Μπορεί νάναι κανένα βασιλόπουλο του παραμυθιού, σκέφτεται, κανένα όμορφο οηγόπουλο, πού τό μάγεψε κάποια κακιά λάμα και τό πέτρωσε για πάντα. Σάμπως δέν της είχε πη ή μακαρίτισσα ή βάβα της ένα σωρό τέτοια παραμύθια; Τι όρατα πούναι δεμένο τό γυμνό του τό κορμί! Τι γλυκά πούχουν τό πέτρινο τά μάτια του! Μιά-δυό φορές σά να της φάνηκε πώς τη χύτταξε με μάτι ολοζώντανο, νό έτσι, σαν να σάλευσαν τά πέτρινα τά βλεφαρά ό του... Ποιός να τόκουψε τό χέρι, σκέφτεται ή Μηλιά. Μπορεί και να τόν πονάει, δέν ξέρεis. Κι' έτσι σαν όνειροπαρμένη βγαλές τη μαντήλα της και του τό δένει μαλακά - μαλακά. Λίγο άκόμα και θα τόν ράταγε :

— Πονάς τώρα ;...

— Μ μ μ έ έ έ !... σκουίζε ή γίδα πλάι της. *Η Μηλιά συνέρχεται και κνιτάει γύρω της. Σκοτείνιασε σιγά-σιγά ή σπηλιά. *Όξω βραδυάει. Καιρός να φύγη, τά γίδια της θα σκόρπισαν μονάχα τους τόσην ώρα... Κνιτάει τό πέτρινο τό παλληκάρι μιá άκόμα φορά, κάτι θέλει να πη, δέν ξέρει κι' αυτή τί, στρίβει, δρασκελάει τ' άγκαθερά χαμόκλαδα και ροβόλαι τον κατήφορο...

Σ' όλο τό δρόμο ή Μηλιά σκεφτεται τον πέτρινο τον λεβέντη. Τι γλυκά πούχινε τά μάτια του!... Και στο γατάκι της τη νύχτα αυτόν σκεφτοτανε. Σαν να τόν είδε κι' όλας και στ όνειρό της. Ζωντάνευσε λέει, αγαπηθήκανε και κανανε τους γάμους τους...

Την άλλη μέρα ή Μηλιά ξαναπήγε στη σπηλιά. Τό ίδιο και τη παραπάνου, κι' όλη τη βδομάδα, κι' όλες τις μέρες πεία. *Άλλαξε βροκοτόπι. Κει πανου βόσκει τώρα τά γίδια τη. Φυλάγεται άπ' όλους, δέν θέλει να μιούη κανέναν τό μυστικό της. Μά δέν την προσέχει και κανείς. *Έτσι ήταν πάντα, λωλή κι' όνειροπαρμένη, λένε γι' αυτή στο χωριό. Ποτέ της δέν έρωξε τά μάτια της στο παλληκάρι, ήτανε παντα αδιάφορη και περήφανη. Στα λογιά πούβροσε τα γίδια της μιλούσε με τά λουλουδία και τά πουλιά. Κι' όταν την πείραζαν τά τσοπανοπούλα και τά βουσκηταρουδία, τόβαζε στις ηηάλες φοβισμένη, σαν τη κνηνημένη την άλαφίνα. Την είχαν για νεραϊδοπαρμένη, μά τι την έγνοιαζε; Της φτάνανε τά γίδια της, τ' άγριολουλουδία και τά πουλιά, για να της κρατάνε συντροφιá όλημερίς. *Άπ' τη μέρα μάλιστα πού βροχη τη σπηλιά είχε γίνει πειό αδιάφορη για τους άλλους και πειό όνειροπαρμένη. Καθόταν ώρες κι' ώρες πλάι στον πέτρινο λεβέντη κι' άφηνε τό μυαλό της να ταξιδεύη μακριά, κνιτάζοντας τά μάτια του. Τά γίδια της βόσκανε άπ' όξω ήσυχα. Κανένας δέν ήξερε τη τρύπα της σπηλιάς, πού και πού διαβαίαν άπό κει στρατοκόποι...

Πόσες φορές δέν άπολησημονήθηκε κει μέσα ή Μηλιά, πόσες φορές δέν βροάδνισε χωρίς να τό καταλάβη, μένοντας με τό κεφάλι της άκουμπισμένο πανου στο κρητό τό μάργαρο ;... Μέσα στις πολύωρες τις όνειροφαντασιές της της φαίνονταν πώς τό παλληκάρι έπερνε ψυχίζωντάνευσε, την κνιτάζε μ' άγάπη κι' άμετρον καλωσύνη. Πολλές φορές της φάνηκε πώς σάλευσαν τά πέτρινα τά βλεφαρά ό του, πώς κάτι ήθελεν να πουν τά χείλια του. Βυθίζονταν έτσι σ' όνειρα γλυκά και λόγια γεμάτα τρυφεράδα και λαχτάρα βγαίαν άπό τό στόμα της... Του μάζεψε και του πήγαινε ειωδιαστά άγριολουλουδία άπ' τόν κάμπο, πολλές φορές μοιράζονταν μαζί του και τ' άραποσιταρένιο της ψωμί. Φεύγοντας τό βράδυ του άφηνε τό μισό πανού στο μαρμάρινο τό βάθρο του και — παράξενο πράμα άλήθεια! — την άλλη μέρα δέν τόβρισκε εκεί. Αυτό της έκανε βαθειά έντύπωσι... Όυτε έβαζε καν στο μυαλό της τά τυφλοπόντικα. *Η

γλυκειά έλπίδα ένός ξαφνικού θαύματος πού θα γινόταν μιá μέρα είχε ριζώσει βαθειά μέσα της και την έκανε να λαχταράη ως τά φυλλοκόρδια...

Καιρός πέρασε... *Έτυχε ν' άρρωστήση στο μειαξύ αυτό κι' όλες τις μέρες πού δερνότανε στο κρεββατοστρώσι της, έκείνον, τόν πέτρινο λεβέντη της, σκεφτότανε και τον καλοσε με γλυκό, λαλό παρόμοιο, στα δυνατά φλογίσματα του πυρετού της.

*Όταν έγινανε και ξανασηκώθηκε στα πόδια της, έτρεξε λαχταρισμένη στη σπηλιά να τόν δη. Φοβόταν πώς δέν θα τόν ξαναβρίσκε κει πέρα. Κι' όταν τόν αντίκρουσε σπητόν, κι' ύσάλευτον, όπως και τη πρώτη φορά, αναγάλασε ή ψυχή της, σοριάστηκε κατακουρασμένη άπ' τ' άνηπόρισμα στα πόδια του κ' έμειν' εκεί ώρα δλόκληρη κνιτάζοντάς τον κατάματα, βαστώντας τη καρδιά της πού πήγαινε να σπάση άπ' τους παλμούς, γοητευμένη, βολαντωμένη, χαρούμενη, βαθσιμένη την γλυκειά και παρήγορη άπάτη του όνειρου της...

*Έτσι διάβαινε ό καιρός. Κανένας δέν είχε μάθει τό μυστικό της Μηλιάς. Κι' αυτοί οι τσοπάνηδες πούτρεχαν πόν έσοπια της για την έξωτικιά της όμορφιά της, βαρύνεθσαν και την άφησαν ήσυχη. Την ήξεραν όνειροπαρμένη και παράξενη, περήφανη κι' άμίλητη, άγρίμι σοστό και έξικοφαν. Έχει κι' άλλες κοπέλλες τό χωριό... *Η Μηλιά χαϊρόταν μ' όλ' αυτά. *Άπ' την ήμερα πού ανακάλυψε τη σπηλιά δέν ζούσε σε τόυτο τον κόσμο. Έχει γίνει πειό άλλόκοτη στο φέρσιμό της, ή μάνα της ή ίδια παραξενεύονταν μαζί της. Μονάχα, όταν καθόντουσαν τη νύχτα στο παραγώνι και της έλεγε παραμύθια πρόσεχε στα λόγια της, την άκουγε μ' άνοιχτό τό στόμα.

— Πές μου, μάνα, για τό μαρμαρωμένο βασιλόπουλο...

*Ηταν τό παραμύθι πού της άρεγε πειό πολύ άπ' τ' άλλα, πού την μάγευε, την κρατούσε ως τά μεσάνυχτα άγρυπνη...

*Ένα βράδυ γύρισε κοντά τό σούρουπο άπ' τη βουνοπλαγιά καταχαρούμενη. Έχει βρει τό πρωτ' άνεβαίνοντας ένα σωρό πρωτάνθιστα άγριόκονια και μάζεψε δλόκληρη άγκαλιά. Τι γλυκά πού μυρίζαν! Μπήκε στη σπηλιά και τ' άπίθωσε όλα μαζί πάνω στο μαρμάρινο βάθρο του πέτρινου παλληκαριού, μπρος τό πόδια του. Αυτό πούχε κίμει την είχε κρατήσει πρόσχαρη όλη την ήμερα. Χαρούμενη κι' άλαφοκόρδη ροβόλησε τό βραδάκι προς τη δημοσιά, όλόχαρη μπηξε στην αύλη του σπιτιού της...

*Η μάνα της πού στεκόταν στην πόρτα την αντίκρουσε καθώς έμπαίνε χαμογελαστή. Κ' ύστερα, όταν κήθησαν να φαν ξανείδιε ή Μηλιά τά μάτια της μέσα της στηνοιγμένα άπάνου της. Της παραξενοφάνηκε και την κνιτάζε κι' αυτή κατάματα. *Η μάνα της χαμογέλασε πάλι και σηκώνοντας τό κεφάλι της άπότομα την ρώτησε :

— Ός να σε παντρέψω Μηλιά ;...

*Η Μηλιά δέν τό περίμενε. Δέν τόχε σκεπτή ποτέ της αυτό τό πράμα, τά παλληκάρια του χωριού τ' άπόφευγε, τά φοβότανε, της φαίνόντουσαν σαν τ' άγρίμια πού γύριζαν στα φαράγγια, σαν τά τραγιά πού κνηγούσαν τις γίδες της. *Η σκέψη της πήγε στη σπηλιά. Κνιτάζε τη μάνα της σασιτισμένη και νεροπαλή.

— Μάνα !...

*Η μάνα της δέν κατάλαβε τίποτα. Τό πήγε για κοιμιστική ντροπή. Τό ξερε καλά... *Έτσι λαχταρούν ή κοπέλλες και φλογοκοκινίζουν όταν τους μιλούν γι' άποκατάστασι... *Έτσι είχε λαχταρίσει κ' ή ίδια όταν της πρωτόπαν πώς θα την παντρέψουν... Πώς περνούν τά χρόνια!... *Αναστéναξε κι' έτσι κουβέντα την κουβέντα έδωσε στην Μηλιά να νιώση καλύτερα. Την είχε ζητήσει, λέει, ό γείτονάς τους, ό Φώτης του Χωραφά. Τ' άπομισήμερο πήγε ή θεά του ή Καλαμένα στο σπίτι και της έκανε λόγο... Και τό δέχηκε βέβαια. *Ό νέος ήταν φρόνιμος, δουλευτής, με γιδόπροβάτα άμετρα... Τι άλλο είχε ή Μηλιά άπ' την όμορφιά της ;...

— Τι λές Μηλιά ;...

— Μάνα !... Μανούλα μου !... Έσκούξ' ή κόρη κ' έπεσε σωρό κουβάρια κάτω κλαίγοντας.

*Η μάνα της την πήρε στην άγκαλιά της και πάσχισε να την ήσυχάση. Σέ καλό της !... Γιατί να κλαίη !... *Άπ' τη χαρά της βέβαια. Δέν την περίμενε ποτέ τέτοια τύχη... *Άς εινε δουξασμένο τ' όνομά σου Θεούλη μου !...

— Κάμε τό σταυρό σου και πλάγισσε Μηλιά ! Πέρασ' ή δρα πειά. Δέν άκουξ' τά τσακάλια πού φράζονται ;...

— Καλή νύχτα μανούλα !... Καλή νύχτα...

(Τό τέλος εις τό προσεχές)

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΛΥΡΙΚΟ

Είταν άλήθεια πώς έξουσα κάποια ζωή ξεχωριστή, ζούσα όπως ήθελεν ή Μούσα κι' όπως δέν ήθελε ή ζωή.

Δοξά με κ' ίταζαν οι άλλοι σά να με πέρναν για τρελλό, κ' είταν για με χαρά μεγάλη μαζί τους πάντα να γελά.

Μ' άλήθεια αν έχασα τό νου μου κι' αν έχω τώρα τρελλαθεί - τώπαθα, άχ, άστρο τ' ουρανού μου, όταν έπρόβαλες έσύ !...

Μήτσος Παπανικολάου

